

Cash Accounting Model and its Application in Solving Financial Situation of Businesses in the Slovak Republic

Anna Baštinová¹

¹ University of Economics in Bratislava
Faculty of Economic Informatics, Department of Accountancy and Auditing
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, Slovak Republic
E-mail: anna.bastincova@euba.sk

Abstract: *The paper is focused on the application of a special VAT scheme under which the entrepreneur is chargeable for the supplies of goods and services upon receipt of the payment and has the right to deduct the tax based on the payment. This is a voluntary special VAT scheme based on payments - cash accounting scheme. The purpose of this scheme is to help small and medium-sized entrepreneurs for which to pay VAT to the tax authority before they have received the payment from their customers is problematic. The paper includes a comparison of the application of the special VAT scheme with the regular one, its benefits and problems when applied in business practice.*

Keywords: *value added tax, taxable transactions, chargeable VAT, deduction of VAT, special VAT scheme, regular VAT scheme*

JEL codes: M 41

1 Úvod

Najbežnejší spôsob realizácie obchodných vzťahov medzi podnikateľmi je dodanie tovarov a dodanie služieb. Dodanie tovarov a služieb podlieha režimu dane z pridanej hodnoty (DPH), ktorý je v Slovenskej republike upravený zákonom o DPH (2004). Pri uplatňovaní štandardného režimu DPH daňová povinnosť vzniká dňom dodania tovaru alebo služby. Okrem štandardného režimu zákon umožňuje aj uplatňovanie osobitného režimu a to na základe platieb - cash accounting model. Možnosť aplikácie osobitného režimu vyplýva pre všetky členské štáty Európskej únie zo smernice Rady o spoločnom systéme DPH (2006).

2 Základné princípy uplatňovania štandardného režimu DPH

Dodanie tovaru a dodanie služby je povinný podnikateľ zdaníť DPH, ak je platiteľom tejto dane a daň zahrnutú v cene tovaru a služby odvieť daňovému úradu. Podľa smernice o spoločnom systéme DPH daňová povinnosť vzniká dodaním tovaru alebo služby. To znamená, že dodávateľovi vzniká daňová povinnosť dňom dodania tovaru alebo služby bez ohľadu na to, či odberateľ za tovar alebo službu zaplatil. Odberateľovi vzniká právo na odpočítanie dane dňom vzniku daňovej povinnosti dodávateľovi, t. j. dňom dodania tovaru alebo služby. Toto právo si odberateľ uplatňuje bez ohľadu na skutočnosť, či dodávateľovi za tovar alebo službu zaplatil. Daňová povinnosť vzniká podnikateľovi ako platiteľovi dane pri všetkých zdaniteľných obchodoch (s výnimkou oslobodených) - pri dodaní tovaru v tuzemsku, pri dodaní služby v tuzemsku, pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu Európskej únie, pri dovoze tovaru z tretích štátov.

Dodaním tovaru v tuzemsku, v súvislosti so vznikom daňovej povinnosti, je prevod práva nakladať s hmotným majetkom ako vlastník. Pre dodanie tovaru je rozhodujúci deň, keď odberateľ nadobudne právo nakladať s hmotným majetkom ako vlastník. Ide o prevod práva disponovať s hmotným majetkom ako ekonomický vlastník, a to aj v prípade, ak nedôjde k prevodu právneho vlastníctva (Baštinová, 2016). Dňom dodania tovaru v tuzemsku a teda dňom vzniku daňovej povinnosti je deň, kedy dôjde medzi dodávateľom a odberateľom k reálnemu fyzickému odovzdaniu a prevzatiu tovaru, spravidla na základe kúpnej zmluvy. Daňová povinnosť pri dodaní služby vzniká dňom dodania služby.

To znamená, že daňová povinnosť vzniká v deň, keď je služba poskytnutá, resp. keď je poskytovanie služby ukončené. Ak sa dodanie tovaru alebo služby uskutočňuje čiastkovo alebo opakovane, považujú sa za dodané najneskôr posledný deň obdobia, na ktoré sa vzťahuje platba. Ak je medzi dodávateľom a odberateľom uzatvorená zmluva o dodaní tovaru alebo služby, a dodávateľ pred ich dodaním požaduje úhradu celej dohodnutej ceny alebo časti ceny a odberateľ tento preddavok zaplatí, vznikne mu v rozsahu prijatej platby daňová povinnosť. Daňová povinnosť z prijatej platby (z prijatého preddavku) vzniká dňom prijatia platby.

Daňová povinnosť vzniká podnikateľovi, ktorý je platiteľom dane, aj pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu; ide o tzv. intrakomunitárne nadobudnutie tovaru. Nadobudnutím tovaru, v súvislosti so vznikom daňovej povinnosti, je prevod práva nakladať ako ekonomický vlastník s hnutelným hmotným majetkom odoslaným alebo prepraveným odberateľovi do tuzemska dodávateľom z iného členského štátu. Daňová povinnosť pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu vzniká pätnásty deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, keď sa uskutočnilo nadobudnutie tovaru alebo dňom vyhotovenia faktúry, ak bola vyhotovená pre odberateľa pred týmto dňom. Aby sa plnenie medzi platiteľmi členských štátov Európskej únie mohlo považovať za nadobudnutie tovaru v tuzemsku, musí dôjsť k splneniu dvoch podmienok (Boráková, 2016):

- právo nakladať s tovarom ako vlastník bolo prevedené na odberateľa,
- dodávateľ preukázal, že tento tovar bol odoslaný alebo prepravený do iného členského štátu a v dôsledku tohto odoslania alebo prepravy tovar fakticky opustil územie členského štátu dodania.

Pri dodaní tovaru z tuzemska do iného členského štátu Európskej únie vzniká daňová povinnosť nadobúdateľovi resp. odberateľovi v inom členskom štáte (pre tuzemského dodávateľa ide o oslobodené plnenie). Deň dodania tovaru u dodávateľa by mal byť totožný s dňom nadobudnutia tohto tovaru u nadobúdateľa v inom členskom štáte.

Pri tovare, ktorý je odoslaný alebo prepravený z tuzemska na územie tretieho štátu, t. j. pri vývoze tovaru, daňová povinnosť tuzemskému dodávateľovi nevzniká, ide o oslobodené plnenie. Daňová povinnosť vzniká tuzemskému odberateľovi pri dovoze tovaru z tretieho štátu a to dňom prijatia colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do príslušného colného režimu.

Podľa všeobecného princípu mechanizmu DPH, podnikateľ má nielen povinnosť zdaňovať dodanie tovarov a služieb, ale aj právo na odpočítanie dane zahrnutej v cene nakúpených tovarov a služieb. Základným predpokladom vzniku nároku na odpočítanie dane je skutočnosť, že vznikla daňová povinnosť pri tomto tovare alebo službe inému platiteľovi dane. Deň, keď vznikne právo na odpočítanie dane, je totožný s dňom vzniku daňovej povinnosti. Pri uplatňovaní štandardného režimu DPH platí tento základný princíp:

- dodávateľovi vzniká daňová povinnosť z dodaných tovarov a služieb v deň ich dodania, bez ohľadu na to, či mu odberateľ za tovar alebo službu zaplatil,
- odberateľovi vzniká právo na odpočítanie dane dňom vzniku daňovej povinnosti dodávateľovi, t. j. dňom dodania tovaru alebo služby a to bez podmienky zaplataenia za tovar alebo službu dodávateľovi.

3 Osobitný režim uplatňovania DPH

Podstata osobitného režimu uplatňovania DPH je v tom, že podnikateľovi platiteľovi dane vzniká daňová povinnosť z dodania tovarov a služieb dňom prijatia platby od odberateľa za dodaný tovar alebo službu. Súčasne mu právo na odpočítanie dane vzniká až dňom zaplataenia za tovar a službu svojmu dodávateľovi bez ohľadu na to, či uplatňuje štandardný režim alebo osobitný režim DPH. Daňová povinnosť a odpočítanie dane sa uplatní vo výške, ktorá zodpovedá realizovanej platbe za plnenie. Uplatňovaním osobitnej úpravy získa podnikateľ čiastočnú výhodu spočívajúcu v modifikovanom systéme

uplatňovania DPH, ktorý nebude mať negatívny vplyv na jeho peňažné toky (metodický pokyn, 2015). Osobitný režim je založený na zásade dobrovoľnosti. Pre jeho uplatňovanie sa môže rozhodnúť:

- klasický platiteľ DPH (registrovaný povinne podľa zákona o DPH z dôvodu dosiahnutia obratu 49 790 eur alebo na základe dobrovoľnej registrácie pred dosiahnutím uvedeného obratu),
- platiteľ, na ktorého nebol vyhlásený konkurz ani nevstúpil do likvidácie,
- novoregistrovaný platiteľ, ktorý v predchádzajúcom kalendárnom roku nedosiahol žiadny alebo len minimálny obrat.

Pretože osobitný režim je určený na podporu malých a stredných podnikateľov, pre jeho aplikáciu sa môžu rozhodnúť len tí podnikatelia, ktorých obrat za predchádzajúci kalendárny rok nedosiahol 100 tis. eur a podľa ich predpokladu uvedený obrat nedosiahnu ani v prebiehajúcom kalendárnom roku. Obratom sa rozumejú výnosy (pri vedení sústavy podvojného účtovníctva) resp. príjmy (pri vedení sústavy jednoduchého účtovníctva) bez dane z dodávaných tovarov a služieb v tuzemsku okrem tovarov a služieb, ktoré sú oslobodené od dane. Podľa smernice o spoločnom systéme DPH je možné túto dobrovoľnú úpravu zaviesť pre platiteľov s ročným obratom až do výšky 500 tis. eur.

Osobitný režim sa vzťahuje len na dodanie tovarov a služieb realizované v tuzemsku, uskutočnené za protihodnotu, pri ktorých je osobou povinnou platiť daň dodávateľ tovarov a služieb. Nevzťahuje sa na bezodplatné dodania tovarov a služieb, na nadobudnutie tovarov v tuzemsku z iného členského štátu, na dovoz tovarov z tretieho štátu ani na prípady tuzemského samozdanenia, kedy osobou povinnou platiť daň je odberateľ tovaru alebo služby. Podnikateľ sa za uvedených podmienok môže rozhodnúť pre uplatňovanie osobitného režimu od prvého dňa zdaňovacieho obdobia, t. j. od prvého dňa kalendárneho mesiaca alebo kalendárneho štvrtroka a súčasne je povinný dátum začatia oznámiť daňovému úradu.

Daňová povinnosť pri uplatňovaní osobitného režimu vzniká platiteľovi dňom prijatia platby za tovar alebo službu, ktoré sú alebo majú byť dodané, a to z prijatej platby. Rovnaký postup pri vzniku daňovej povinnosti sa uplatní v prípade platby za dodaný tovar alebo službu a v prípade prijatej preddavku na dodanie tovaru alebo služby. Daňová povinnosť vzniká vo výške, ktorá zodpovedá prijatej platbe za plnenie. Prijatá platba sa považuje za platbu, ktorá obsahuje daň. Ak je podnikateľ v pozícii dodávateľa, ktorému vzniká daňová povinnosť až na základe prijatia platby, táto skutočnosť ovplyvní vznik práva na odpočítanie dane u jeho odberateľov takto:

- ak odberateľ uplatňuje osobitný režim, právo odpočítať daň mu vzniká dňom zaplatenia za tovar alebo službu dodávateľovi,
- ak odberateľ neuplatňuje osobitný režim, právo na odpočítanie dane mu vzniká tiež dňom zaplatenia za tovar alebo službu dodávateľovi.

Dodávateľ, ktorý uplatňuje osobitný režim DPH, je povinný za dodávku tovaru alebo služby vyhotoviť faktúru, v ktorej musí uviesť slovnú informáciu o tom, že daň uplatňuje na základe prijatia platby. Táto informácia upozorňuje odberateľa, že obchoduje s podnikateľom uplatňujúcim osobitný režim, čo má vplyv na vznik práva na odpočítanie dane a to aj u podnikateľa, ktorý neuplatňuje osobitný režim. Slovnú informáciu o používaní osobitného režimu neuvádza na zjednodušených faktúrach, vyhotovených oproti prijatiu platby (napr. na doklade z elektronickej registračnej pokladnice). Ak podnikateľ neuvedie na faktúre slovnú informáciu o uplatňovaní režimu na základe prijatia platby, daňová povinnosť mu vznikne dňom dodania tovaru alebo služby ako pri štandardnom režime. V záujme ochrany odberateľa nesmie dodávateľ opraviť pôvodnú faktúru doplnením slovnej informácie dodatočne. Uvedené opatrenie má zabrániť tomu, aby podnikateľ účelovo nepoužíval popri uplatňovaní osobitného režimu aj štandardný režim DPH.

Podnikateľovi, ktorý uplatňuje osobitný režim, vzniká právo na odpočítanie dane dňom zaplataenia za tovar alebo službu svojmu dodávateľovi bez ohľadu na skutočnosť, či dodávateľ uplatňuje alebo neuplatňuje osobitnú úpravu. Keď podnikateľ nakúpi tovar alebo službu od platiteľa, ktorý uplatňuje osobitný režim, ako aj od platiteľa, ktorý uplatňuje štandardný režim, právo na odpočítanie dane mu v každom prípade vzniká až dňom zaplataenia dodávateľovi. Pri platbe v hotovosti je dňom zaplataenia deň prijatia hotovosti. Pri bezhotovostnej platbe je dňom zaplataenia deň, kedy bola platba pripísaná na účet dodávateľa. Pri platbe platobnou kartou je dňom zaplataenia deň použitia karty.

V priebehu uplatňovania osobitného režimu sa podnikateľ môže rozhodnúť pre jeho skončenie aj napriek tomu, že naďalej spĺňa podmienky pre jeho aplikáciu. Pri dobrovoľnom rozhodnutí sa osobitný režim skončí posledným dňom kaledárneho roka, v ktorom svoje rozhodnutie podnikateľ písomne oznámi daňovému úradu. To znamená, že osobitný režim nie je možné skončiť kedykoľvek v priebehu roka, vždy len k 31.12. Iný deň skončenia uplatňovania osobitného režimu platí pri povinnom, zákonom skončení uplatňovania tohto režimu. Podnikateľ je povinný skončiť uplatňovanie osobitnej úpravy, ak:

- v prebiehajúcim kalendárnom roku dosiahne obrat 100 tis. eur, a to posledným dňom zdaňovacieho obdobia (mesiaca, štvrťroka), v ktorom dosiahol uvedený obrat,
- sa stane členom skupiny (ide o skupinu zdaniteľných osôb so sídlom a miestom podnikania v tuzemsku, ktoré sú spojené finančne, ekonomicky a organizačne), a to dňom, ktorý predchádza deň, keď sa stal členom skupiny,
- je na neho vyhlásený konkurz alebo vstúpil do likvidácie a to dňom, ktorý predchádza vyhláseniu konkurzu alebo vstupu do likvidácie,
- sa zrušuje bez likvidácie a to dňom, ktorý predchádza deň jeho zániku.

Podnikateľovi, ktorý skončil uplatňovanie osobitného režimu, či už dobrovoľne alebo povinne, vznikne daňová povinnosť a nárok na odpočítanie dane posledným dňom zdaňovacieho obdobia, v ktorom skončil tento režim a to rovnakým spôsobom ako pri uplatňovaní štandardného režimu.

Porovnanie štandardného a osobitného režimu uplatňovania DPH obsahuje nasledujúca tabuľka č. 1.

Tabuľka 1 Základné rozdiely pri uplatňovaní štandardného a osobitného režimu DPH

Podmienky uplatňovania režimu DPH	Štandardný režim	Osobitný režim
1.vznik daňovej povinnosti	Dodaním tovaru a služby odberateľovi	Prijatím platby za tovar a službu od odberateľa
2. právo na odpočítanie dane	Nadobudnutím tovaru a služby od dodávateľa	Zaplatením za tovar a službu dodávateľovi
3. obratová podmienka	Neobmedzený ročný obrat	Maximálny ročný obrat 100 tis. eur
4. realizované zdaniteľné obchody	Všetky druhy zdaniteľných obchodov	Dodanie tovaru a služby v tuzemsku

Zdroj: vlastné spracovanie

4 Aplikačné problémy uplatňovania osobitného režimu DPH

Jednoznačnou výhodou uplatňovania osobitného režimu je vznik daňovej povinnosti až na základe prijatej platby, to znamená, že ak odberateľ nezaplatí za tovar alebo službu, podnikateľ ako dodávateľ nie je povinný v čase ich dodania uhradiť daň daňovému úradu. Uhradí ju až v tom zdaňovacom období, keď mu odberateľ uhradí faktúru. Ak odberateľ uhradí len časť faktúry, daňová povinnosť mu vznikne v rozsahu prijatej platby. Je výhodný najmä pre tých podnikateľov, ktorí (Zabáková, 2015):

- vykazujú permanentne daňovú povinnosť za jednotlivé zdaňovacie obdobia,
- uskutočňujú dodávky tovarov a služieb v tuzemsku s dlhšou dobou splatnosti faktúr voči svojim odberateľom,
- dodávajú tovary a služby aj rizikovým odberateľom so zlou finančnou disciplínou, ktorí neuhrádzajú faktúry v dohodnutej dobe splatnosti.

Týmto podnikateľom vzniká aj nárok na odpočítanie dane z prijatých dodávok tovarov a služieb v tuzemsku až po ich zaplatení svojim dodávateľom. Pri čiastkových úhradách faktúr im vzniká právo na odpočítanie dane pomerne podľa zaplatenej sumy.

Osobitná úprava uplatňovania DPH na základe prijatej platby znamená duálne fungovanie oboch režimov, t. j. štandardného aj osobitného režimu. Ak sa podnikateľ ako dodávateľ rozhodne pre uplatňovanie osobitného režimu, aj jeho odberatelia budú povinní rozlišovať dodávateľov podľa toho, aký režim uplatňujú. Každý podnikateľ, ktorý uplatňuje osobitný režim na základe platieb, musí viesť podrobnú evidenciu o zdaniteľných transakciách podliehajúcich štandardnému režimu ako aj podrobnú evidenciu o prijatých a uskutočnených platbách. Povinnosť viesť podrobnú evidenciu o uskutočnených platbách sa týka aj podnikateľov, ktorí postupujú podľa štandardného režimu, ak nakupujú tovary a služby od platiteľov, uplatňujúcich osobitný režim DPH.

Podľa súčasných pravidiel musí kontrolný výkaz, ktorý detailizuje údaje z daňového priznania k DPH, obsahovať údaje o daňovej povinnosti a odpočítaní dane za zdaňovacie obdobie z každej vyhotovenej a prijatej faktúry. Pretože pri uplatňovaní osobitného režimu vzniká dodávateľovi daňová povinnosť v rozsahu prijatej platby a odberateľovi vzniká právo na odpočítanie dane v rozsahu zaplatenej dane vypočítanej zo sumy uhradenej dodávateľovi, v prípade čiastkovej úhrady jednej faktúry vo viacerých zdaňovacích obdobiach dôjde k zvýšeniu administratívnej záťaže u platiteľov. Títo platitelia sú povinní vykazovať vznik daňovej povinnosti a uplatnenie práva na odpočítanie dane v daňovom priznaní a v kontrolných výkazoch vo všetkých zdaňovacích obdobiach, v ktorých prijali čiastkovú úhradu, resp. v ktorých si z takejto čiastkovej platby uplatňujú odpočítanie dane. Preto by si mali podnikatelia tento režim zvoliť po dôkladnej analýze a to na základe realizovaných druhov zdaniteľných obchodov, ako aj postavenia ich odberateľov. Tento režim sú povinní uplatňovať celý kalendárny rok.

Zoznam platiteľov uplatňujúcich osobitný režim zverejňuje portál finančnej správy SR. Aby bol spoľahlivým zdrojom informácií pre všetkých platiteľov dane, mal by byť priebežne aktualizovaný. Na základe doterajších skúseností možno konštatovať, že portál nie je aktualizovaný tak operatívne, aby sa podnikatelia mohli spoľahnúť na informácie zo zverejňovaného zoznamu, pretože dochádza k značnému časovému posunu v porovnaní s reálnym stavom. Plní len informatívnu funkciu. Pre zistenie postavenia platiteľa pri dodaní tovaru alebo služby je rozhodujúca slovná informácia, ktorú dodávateľ uplatňujúci osobitný režim, je povinný uvádzať na svojich faktúrach. Táto slovná informácia je rozhodujúca pre jeho odberateľov pri posudzovaní vzniku práva na odpočítanie dane. V prípade uplatňovania osobitného režimu sa im právo na odpočítanie dane posunie až na deň zaplatenia za tovar alebo službu. Pre veľké množstvo dodávateľských faktúr, ktoré je potrebné skontrolovať z vecnej a formálnej stránky, predovšetkým ich povinných náležitostí ako daňového dokladu a súčasne účtovného dokladu, vzniká riziko, že odberateľ uvedenú slovnú informáciu prehliadne.

Pre platiteľov dane je rozhodujúce správne určenie dňa vzniku daňovej povinnosti a vzniku práva na odpočítanie dane. Pri uplatňovaní osobitného režimu môže vzniknúť

situácia, keď deň prijatia platby nebude totožný s dňom zaplataenia, pričom daňová povinnosť vzniká dňom prijatia platby a nárok na odpočítanie vzniká dňom zaplataenia za tovar alebo službu. Problém nesúlady medzi dňom prijatia platby a dňom zaplataenia vzniká u odberateľa, ktorý by si mal overovať, kedy bola platba prijatá u jeho dodávateľa, aby si v správnom zdaňovacom období uplatnil nárok na odpočítanie dane v daňovom priznaní a uviedol správny dátum v kontrolnom výkaze. Rozdiel medzi dňom zaplataenia a dňom prijatia platby môže vzniknúť pri peňažných prevodoch medzi jednotlivými bankami, najmä na prelome zdaňovacích období, v prípade víkendov, sviatkov a pod.

Zákon o DPH používa iba pojem platba. Vyfakturované pohľadávky a záväzky medzi odberateľmi a dodávateľmi je možné v praxi vysporiadať aj ich vzájomným započítaním. Tieto situácie zákon nerieši. Podľa metodického pokynu je pri uplatňovaní osobitného režimu dňom vzniku daňovej povinnosti deň prijatia platby. Za deň prijatia platby sa považuje:

- pri peňažných úhradách deň, keď dodávateľ prijal peňažné prostriedky,
- v ostatných prípadoch deň uspokojenia pohľadávky dodávateľa odberateľom alebo inou osobou.

Z uvedenej formulácie možno len dedukovať, že v prípade vzájomného započítania pohľadávky a záväzku sa za deň prijatia platby, v súvislosti s uplatňovaním osobitného režimu, považuje deň započítania, na ktorom sa dlžník a veriteľ dohodli v zmluve o vzájomnom započítaní pohľadávky a záväzku alebo deň započítania, ktorý jedna strana oznámi druhej strane v prípade jednostranného právneho úkonu.

Aplikačné problémy súvisia aj s termínom skončenia osobitného režimu uplatňovania DPH. Platiteľ dane má povinnosť oznámiť skončenie uplatňovania osobitného režimu daňovému úradu, ak v prebiehajúcom kalendárnom roku dosiahne obrat 100 tis. eur. Túto informáciu je povinný oznámiť najneskôr do päť dní od konca zdaňovacieho obdobia, v ktorom dosiahol limitovaný obrat. Ak má podnikateľ účtovníctvo vedené externým spôsobom, väčšinou nemá informácie o dennom obrate. Za účelom plnenia si povinnosti vyplývajúcej z osobitnej úpravy je preto povinný sám si sledovať dosiahnutú výšku obratu na daný účel.

Na základe uvedených reálnych skutočností možno predpokladať zníženie transparentnosti vedenia evidencie na účely DPH, zvýšenie administratívnej zaťažnosti všetkých platiteľov DPH a v niektorých prípadoch aj skončenie obchodných vzťahov s dodávateľmi, ktorí uplatňujú osobitný režim DPH.

5 Záver

Povinnosťou podnikateľa ako platiteľa dane je uplatňovať k realizovaným dodávkam tovarov a služieb DPH a odvádzať ju daňovému úradu. Pri aplikácii štandardného režimu daňová povinnosť vzniká dňom dodania tovaru alebo služby. Okrem štandardného režimu môžu podnikatelia v Slovenskej republike od 1. januára 2016 uplatňovať aj osobitný režim DPH na základe platieb. Zámerom osobitného režimu uplatňovania DPH na základe prijatej platby za dodanie tovaru alebo služby je zlepšiť finančné podmienky pre malých a stredných podnikateľov a uľahčiť im plnenie daňových povinností voči daňovému úradu. Pri jeho uplatňovaní sa vznik daňovej povinnosti za dodané tovary a služby presúva až na deň prijatia platby od odberateľa. Osobitný režim sa vzťahuje len na dodanie tovarov a služieb realizovaných v tuzemsku. Pre dobrovoľnú osobitnú úpravu sa môže rozhodnúť podnikateľ, ktorého ročný obrat nepresiahne 100 tis. eur. Pri jeho uplatňovaní v praxi vznikajú rôzne problémy nielen podnikateľom v pozícii dodávateľov tovarov a služieb, ale aj ich odberateľom a to bez ohľadu na to, či uplatňujú štandardný alebo osobitný režim DPH. Preto by sa podnikatelia mali rozhodnúť pre osobitný režim až na základe dôkladnej analýzy realizovaných druhov zdaniteľných obchodov a aj postavenia ich odberateľov.

Potvrdenie

Príspevok bol spracovaný ako jeden z výstupov riešenia projektu grantovej agentúry Vedecká grantová agentúra MŠ SR a Slovenskej akadémie vied (VEGA) č. 1/0512/16 (2016-2018) "Zachovanie a rast majetkovej podstaty ako relevantný nástroj trvalo udržateľného rozvoja podniku".

Literatúra

Baštinová, A. (2016). Účtovníctvo a dane právnických osôb, 1. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer.

Boráková, L. (2016). Vznik zdaniteľného plnenia pri dodaní tovaru podliehajúcemu DPH. Dane a účtovníctvo v praxi, 2016(1), str. 11-16.

Finančné riaditeľstvo SR (2015). Metodický pokyn k osobitnej úprave uplatňovania DPH na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby. Dostupné na internete: <http://www.financnasprava.sk/>.

Smernica Rady EÚ 112 (2006). Smernica Rady o spoločnom systéme DPH. Úradný vestník EU L 347/1.

Zabáková, M. (2015). Osobitná úprava uplatňovania DPH na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby. Dostupné na internete: <http://www.stormware.sk/podpora/legservis/Tisk.aspx?id=10>

Zákon 222 (2004). Zákon o dani z pridanej hodnoty. Zbierka zákonov 2004.